

Handläggare
Agneta Pernu Olofsson
Telefon: 08-508 13 034**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
2014-02-06

Förslag till detaljplan för Södersjukhuset 10 i stadsdelen Södermalm, SDp 2013- 05653

Remiss från stadsbyggnadskontoret

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Beslutet justeras omedelbart

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektörTed Emanuelsson
administrativ chef

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har översänt för yttrande ett förslag till detaljplan som syftar till att möjliggöra en utbyggnad av Södersjukhuset med bland annat en ny behandlingsbyggnad och vårdbyggnad, ambulansangöring samt byggnader för teknisk försörjning.

Den föreslagna utbyggnaden är ett viktigt projekt för att möta de ökade sjukvårdsbehoven i ett växande Stockholm. Förvaltningen tycker att det är mycket positivt att frågor om hållbart resande är aktuella i projektet och att gång- och cykeltrafikanter ska gynnas vid planering av bebyggelse och utemiljöer. Förvaltningen vill framhålla vikten av att det tillkommer tillräcklig mängd av ordnade cykelparkeringar i området. Vidare är det positivt för omgivande bostadsbebyggelse med omarbetningen av försörjningskvarteret som ger en mer ordnad stadsbild. Det är också bra att allmänhetens möjlighet att passera på

fastighetsmark mellan Marmorgatan och Sjukhusbacken säkerställs i planförslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av den administrativa avdelningen. Det lokala rådet för funktionshinderfrågor samt pensionärsrådet har beretts tillfälle att lämna synpunkter på remissen.

Bakgrund och remissbehandling

Landstingsfullmäktige beslutade 2011 om inriktningen för framtidens hälso- och sjukvård. I juni 2012 togs besluten om en tioårig investeringsplan och det första steget i genomförandet av Framtidsplanen för hälso- och sjukvården. Stora satsningar görs på akutsjukhusen för att möta ökade behov. Stockholm beräknas växa kraftigt under de kommande åren vilket får stora konsekvenser för hälso- och sjukvården som enligt Framtidsplanen ska utökas, utvecklas och komma närmare patienten.

Stadsbyggnadsnämnden har upprättat ett detaljplaneförslag som syftar till att möjliggöra en utbyggnad av Södersjukhuset med bland annat möjligheter för en ny behandlingsbyggnad, en ny vårdbyggnad, ambulansangöring samt byggnader för teknisk försörjning.

Förslaget har skickats ut på remiss till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd, för yttrande senast den 17 januari 2014. Förvaltningen har erhållit förlängd svarstid av stadsbyggnadskontoret så att ärendet kan behandlas på stadsdelsnämndens möte den 6 februari 2014. Nämndens beslut måste därför justeras omedelbart.

Samrådsmöte i form av ett öppet hus ägde rum den 10 december 2014.

Planförslaget

Planförslaget består av plankarta med bestämmelser. Till planen hör också en planbeskrivning. Under planarbetet har en illustrationsbilaga tagits fram samt utredningar kring buller och trafik. Planbeskrivning och plankarta *bifogas* som *bilaga 1* och *2*. Övriga handlingar i ärendet finns hos förvaltningens handläggare men finns också att läsa på stadens hemsida www.stockholm.se. Välj ”Trafik & Stadsplanering” och gå vidare till ”Stadsutveckling” och ”Stadsplanering”. Klicka på ”Sök bland pågående planarbete”.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra en utbyggnad av Södersjukhusets västra del. Behov finns av att skapa en ny behandlingsbyggnad med ny vuxenakut, en ny vårdbyggnad samt ett delvis nytt och omarbetat försörjningskvarter. Andra tillkommande funktioner kan bli aktuella framöver och området planläggs för vårdändamål. Behandlingsbyggnaden med ny akutmottagning nås via en ny entrébyggnad mot sjukhustorget/Sjukhus-backen. Två nya gator föreslås, en allmän lokalgata mellan sjukhusets försörjningskvarter och kvarteret Tvätteriet och en intern gata på kvartersmark som på liknande sätt längre söderut binder samman Jägargatan med Marmorgatan.

Plandata och tidigare ställningstaganden

Planområdet omfattar drygt 2 hektar och består i huvudsak av del av fastigheten Södersjukhuset 10 som ägs av Stockholms läns landsting. Även mindre delar gatumark ingår.

Enligt Stockholms byggnadsordning är stadsbyggnadskaraktären för Södersjukhuset institutionspark. Ny bebyggelse kan enligt byggnadsordningen ske på institutionsparkens villkor. Det gröna rummet ska vårdas och vidmakthållas.

Förutsättningar för planförslaget

Natur

Södersjukhuset ligger på en höjd som reser sig över stadslandskapet. Söderut sluttar berget kraftigt ner mot Årstaviken och dess strandpromenad. Marken inom planområdet är till största delen hårdgjord. I planområdets norra del, mellan sjukhusbebyggelsen och bostäderna utmed Tantogatan, finns en mindre öppen yta med karaktär av sjukhuspark med en del vegetation. Planområdet har enligt planförslaget inte några höga naturvärden.

Befintlig bebyggelse

Södersjukhuset uppfördes 1937-44 och är ett karaktäristiskt exempel på funktionalismens ideal om ljus och luft. I den aktuella delen av planområdet behöver en del befintlig bebyggelse rivras eller byggas om för att möjliggöra nya ändamålsenliga byggnader.

Stadsbild

Södersjukhuset består av tydliga volymer med slanka gavelmotiv mot Årstaviken. Bebyggelsen är av institutionskaraktär i funktionalistisk stil och ligger på en höjdrygg i öst-västlig riktning, tydligt exponerat på Södermalm, framförallt mot söder.

Väster om sjukhuset ligger de karaktäristiska, storskaliga, svängda bostadshusen intill Tantolunden, som uppfördes under 1960-talet. Direkt norr om planområdet, inom Södersjukhuset 9, finns bostadsbebyggelse från 1950-talet. Bebyggelsen består av en hög del på 17-18 våningar och en lägre del som utgörs av tre våningar kringbyggd kring en gård. Ursprungligen byggdes dessa hus som personalbostäder för sjukhusanställda.

Sedan 1990-talet har närområdet bebyggt med nya bostäder som vänder sig mot Ringvägen, Tantogatan och utmed torget vid Södersjukhusets entré. Bebyggelsen är i huvudsak mellan 5-8 våningar hög och mestadels utförd i puts.

Södersjukhusets västra del, vid befintliga försörjningsbyggnader, är bebyggd med mindre byggnader från olika tidpunkter. Miljön är relativt rörig, huvudsakligen hårdgjord och utan passagemöjligheter.

Kulturhistoriska värden

Stockholms stadsmuseum anger att anläggningen har ett samhällshistoriskt värde och ett visst kulturhistoriskt värde och har gulklassat befintlig bebyggelse. Den muromgärdade park, kontemplationsplats som finns inom området utgör enligt stadsmuseet ett värdefullt inslag i den storskaliga bebyggelsemiljön som bör bevaras och rustas upp. Stadsmuseet anger också att för att byggprojektet ska bli lyckat behöver bebyggelsens höjd anpassas så att omgivande bebyggelse och stadens silhuett, som är särskilt betydelsefull från söder, inte påverkas negativt.

Gator och trafik

Gatunät och motortrafik

Södersjukhuset angörs av besökare via Sjukhusbacken och det entrétorg som finns utanför sjukhusets entréer. På torget finns nedfart till garage, taxiplatser och busshållplats. Även ambulanstransporter sker idag via Sjukhusbacken till sjukhusets östra del.

Sjukhusets västra delar, där planområdet är beläget, angörs via Tantogatan och vidare till Jägargatan eller Marmorgatan. Trafik till denna del av sjukhuset är främst transporter till och från sjukhuset.

Inom sjukhuset finns idag ca 880 parkeringsplatser, varav merparten är belägna i parkeringsdäcket vid Sjukhusbacken. Platserna är fördelade på personal, besökare och rörelsehindrade. Beläggningen är cirka 85 procent.

Gång- och cykeltrafik

Sjukhusets centrala läge gör att tillgängligheten är mycket hög för stora delar av befolkningen. Regionala cykelstråk går via Årstabron och Tantogatan, samt utmed Ringvägen.

Cykelparkeringar sker inom och i anslutning till sjukhusområdet idag, delvis på anlagda cykelplatser och delvis på spontana platser. En normaldag under sommarhalvåret beräknas cirka 450 cyklar vara parkerade i eller i anslutning till området.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafikförsörjningen vid Södersjukhuset är mycket god. Sjukhusbacken/entrétorget trafikeras av buss 3, 74 och 164. Tantogatan trafikeras av buss 43 och Ringvägen av buss 4 och 94. Det är cirka 400 meters promenad till pendeltåg vid Södra station och cirka en kilometer till tunnelbana vid Skanstull respektive Zinkensdamm.

Ny bebyggelse

Akut- och behandlingsbyggnad

Akut- och behandlingsbyggnaden planeras bli cirka 22 000 kvm stor och domineras av operationsavdelningar, akutmottagning och ambulanshall. Barnakuten blir kvar i sjukhusets östra del, i vuxenakutens nuvarande lokaler. Akut- och behandlingsbyggnaden underordnas vårdbyggnaden och andra dominerande delar av sjukhuset i fråga om byggnadshöjd. För att samspela med Södersjukhusets karaktär anges att det är viktigt att ny bebyggelse utförs med platta tak. Byggnadens färgsättning föreslås följa Södersjukhusets befintliga ljusa färgskala.

En ny akutentré för gående binder samman den nya behandlingsbyggnaden med sjukhusets entréorg vid Sjukhusbacken. Härifrån nås akutmottagningen för besökare med bil, till fots eller med kommunala transportmedel. Byggnaden föreslås även kunna innehålla obduktion och kapell.

Vårdbyggnaden

Som en förlängning av sjukhusets huvudaxel föreslås en ny vårdbyggnad om cirka 16 000 kvm parallellt med den nya behandlingsbyggnaden. Vårdbyggnaden ska ge effektiva vårdavdelningar med möjlighet till cirka 150 moderna vårdplatser. Den nya byggnaden ersätter en befintlig, som på grund av för små mått och dåliga samband med det befintliga sjukhuset inte är funktionell för modern vård.

Vårdbyggnadens placering och höjd följer den mycket långa och för Södersjukhuset karaktäristiska befintliga byggnadskroppen. Den nya bebyggelsen utförs med platta tak. Vårdlokalernas höjd har avvägts mot det befintliga sjukhusets utformning.

Försörjningskvarter

Intill Jägargatan och kvarteret Tvätteriet finns det nuvarande försörjningskvarteret, som består av ett antal byggnader innehållande bland annat reservkraft, driftcentral, panncentral, sop- och tvätthantering. Byggnaderna är i behov av upprustning och ligger till viss del i vägen för planerade verksamheter. En ny rationell försörjningsbyggnad föreslås hysa merparten av funktionerna. Ambitionen är att skapa ett kompakt kvarter som omges av gator. Denna lösning bidrar till en mer ordnad stadsbild och en sammanhängande gatustruktur. Detaljplanen styr inte ingående verksamheter i detalj, utan i kvarteret möjliggörs även kompletterande bebyggelse som kan innehålla kontor, utbildning eller vård. Även här utförs den nya bebyggelsen med platta tak.

Inriktningen är att försörjningskvarteret i egenskap av en avgränsad bebyggelse inom Södersjukhuset ges en från sjukhuset avvikande gestaltning som på sikt kan bidra med kvaliteter för stadsrummen runt kvarteret.

Gator och trafik

Gatunät och trafik

En ny allmän lokalgata föreslås binda samman Jägargatan och Marmorgatan söder om det befintliga bostadskvarteret Tvätteriet 1. Gatan föreslås bli planerad med träd och gatuparkering möjliggörs. Inom sjukhusområdet, på kvarteretsmark söder om försörjningskvarteret, planeras ytterligare en gata som på liknande sätt binder samman Jägargatan med Marmorgatan. De nya gatorna bidrar till att göra verksamheterna mer tillgängliga och samtidigt underlätta orienterbarheten i området.

Sjukhusets nya behandlingsbyggnad med akutmottagning innebär omdirigering av både patienter och ambulans trafik. Besökare som kommer till fots, med kollektivtrafik, taxi eller egen bil dirigeras till entrén via Sjukhusbacken. Ambulans trafiken leds in via Tantogatan och upp för Jägargatan till ambulansentrén, utom transporter till barnakuten som även i fortsättningen sker via Sjukhusbacken.

När sjukhuset är utbyggt under 2018 beräknas verksamheten att öka med mellan 15 och 20 procent, vilket innebär att transporter kan väntas öka i samma omfattning. Totalt sett bedöms dock biltrafikmängderna minska till och från sjukhusområdet, både i Sjukhusbacken och på Tantogatan, enligt Trafik-PM som tagits fram under planarbetet.

Gång- och cykeltrafik

På den nya lokalgatan gynnas gång- och cykeltrafiken genom en

generös gångbana och en körbana där motorfordon och cyklar kan samsas. Gatan förbättrar orienterbarheten när avståndet mellan Södersjukhuset och bostadskvarteret Tvätteriet ökar och det visuella och fysiska sambandet stärks.

Jägargatan föreslås också bli kompletterad med en gångbana på västra sidan av gatan på väg upp mot sjukhuset för att underlätta för fotgängare.

Detaljplanen säkerställer genom en så kallad x-bestämmelse på plankartan allmänhetens möjlighet att passera på fastighetsmark mellan Marmorgatan och Sjukhusbacken, där sjukhusets entréer, busshållplats och visst serviceutbud finns. Genom x-beteckning markeras i detaljplan område på fastighetsmark som ska vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik.

Locum och Södersjukhuset arbetar strategiskt för att öka andelen gång- och cykeltrafikanter, riktat framförallt mot sjukhuspersonalen. Både bil- och cykelparkering är viktiga faktorer att arbeta med.

Parkering - bilar och cykel

Som en del i Locums och Södersjukhusets strategiska arbete för ett hållbart resande håller en parkeringspolicy på att arbetas fram som planeras vara klar och genomförd våren 2014. Avsikten är att effektivisera användningen av tillgängliga p-platser, öka tillgängligheten till parkeringsplatser för besökande och prioritera hållbart resande i trafikförsörjningen av sjukhuset. Arbetet riktar sig framförallt mot sjukhusets personal för att förbättra för patienter och besökare. Ett av målen med policyn är att kunna genomföra förändringarna på Södersjukhuset utan att anlägga några större nya bilparkeringar. Antalet bilparkeringsplatser förväntas minska med ett 50-tal när parkeringsytorna tas i anspråk. I policyn ingår bland annat förslag på utformning/lokalisering av bilparkering och cykelparkering. Bebyggelsen och utemiljöer ska planeras och byggas så att gång- och cykeltrafikanter gynnas.

Tillgänglighet

I planförslaget anges att en viktig utgångspunkt för sjukhusanläggningen är att sjukhuset ska göras tillgängligt för olika målgrupper och att det ska vara lätt att orientera sig i området.

Konsekvenser av planförslaget

Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL eller MB att en miljöbedömning behöver göras.

Stadsbild

Det omarbetade försörjningskvarteret bidrar i kombination med utbyggnad av ny lokalgata till en mer ordnad stadsbild med en sammanhängande gatustruktur. Förslaget innebär genom ny bebyggelse och omarbetade utemiljöer en upprustning i denna del av Södersjukhuset. Vårdbyggnaden och behandlingsbyggnaden har inordnats i Södersjukhusets struktur.

I planförslaget anges att nya höjder har avvägts gentemot omgivande höjder, men att de då de föreslås högre än de byggnader de ersätter, innebär en påverkan på upplevelsen av sjukhuset i dess västra del. Den nya bebyggelsens höjder har planerats så att de lägsta delarna ligger ned mot befintliga bostäder i norr och de högsta delarna högst uppe på berget i söder. Topografin förstärks på så sätt och Södersjukhusets huvudaxel som dominerande element högst uppe på berget behålls och förstärks. Enligt planförslaget kommer den nya vårdbyggnaden genom en jämn höjd att upplevas som en förlängning av Södersjukhusets huvudbyggnad.

Kulturhistoriskt värdefull miljö

Den nya bebyggelsen har avvägts att följa Södersjukhusets befintliga höjd mot söder. Avvägningen bedöms i planförslaget innebära att projektet inte påverkar silhuetten på ett betydande negativt sätt.

Ambitionen är enligt planförslaget att kunna behålla delar av den muromgärdade park som stadsmuseet nämnt som ett positivt inslag i miljön. Det anges dock att berört område behöver projekteras för att kunna fungera tillsammans med kapell, angöring och framtida kontemplationsplats och kan därför behöva ändras.

Störningar och risker

Enligt den bullerutredning som tagits fram i samband med planarbetet innebär förslaget sammanfattningsvis inga hörbara förändringar för intilliggande bostäder. De tillkommande ambulanstransporterna på Tantogatan och Jägargatan påverkar endast försumbart den ekvivalenta ljudnivån vid bostäder, eftersom ambulanserna slår av sirenerna när de kör av Ringvägen och in på Tantogatan.

Ljusklimat och lokalklimat

Solstudier har gjorts som sammanfattningsvis visar att planförslaget innebär mycket små förändringar för omkringliggande bostäder. De bostäder som dominerar skuggbildningen i området är redan befintliga byggnader.

Tidplan

Start-PM	Juni 2013
Samråd	22 nov – 17 januari 2014
Granskning	2:a kvartalet 2014
Antagande	4:e kvartalet 2014

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den föreslagna utbyggnaden av Södersjukhuset är ett viktigt och nödvändigt projekt för att möta de ökade sjukvårdsbehoven i ett Stockholm som växer och för att förbättra och effektivisera sjukvårdsservicen till invånarna i staden.

Det är mycket positivt att frågor om hållbart resande är aktuella i projektet och att gång- och cykeltrafikanter ska gynnas vid planeringen av bebyggelse och utemiljöer. Det är angeläget att det tillkommer ordnade cykelparkeringar i tillräcklig mängd då det i dagsläget är ett påtagligt problem i området med cyklar som parkeras utanför anlagda cykelplatser.

Det är också positivt för omkringliggande bostadsbebyggelse med omarbetningen av försörjningskvarteret som enligt planförslaget ger en mer ordnad stadsbild. Det är vidare fördelaktigt att allmänheten ges möjlighet att passera på fastighetsmark mellan Marmorgatan och Sjukhusbacken genom att detta stråk får en x-beteckning i planförslaget, vilket reglerar att marken ska vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik.

Förvaltningen förutsätter att det, som det anges i planförslaget, blir en god tillgänglighet för olika målgrupper i sjukhusanläggningen och att det ska vara lätt att orientera sig även för personer med olika slag av funktionsnedsättningar.

Bilagor

1. Planbeskrivning avseende förslag till detaljplan för Södersjukhuset 10 i stadsdelen Södermalm
 2. Plankarta med bestämmelser
-